

Nr 136

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anslag för budgetåret 1955/56 till ökad utbildning av läkare jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

Kungl. Maj:t har i propositionen nr 142, (punkt 2, s. 8—15), under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 mars 1955, föreslagit riksdagen att till Ökad utbildning av läkare för budgetåret 1955/56 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 180 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehått
dels en inom andra kammaren av fru *Eriksson* i Stockholm och herr *Henriksson* väckt motion (II: 310), vari hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t be om en prövning av möjligheterna att dubblera utbildningen till medicine kandidatexamen vid karolinska institutet i Stockholm,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Gustafson* i Göteborg och fru *Sjöstrand* väckt motion (II: 584), vari — såvitt här är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte vid ställningstagandet till den i proposition nr 142 behandlade frågan om ökad utbildning av läkare förorda, att 30 svenska medicine studerande får utbildning i Schweiz och att anslaget höjes med erforderligt belopp.

Beträffande den närmare motiveringen för de motionsvis gjorda yrkandena hänvisas — i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande — till motionerna.

Enligt i propositionen 1954: 212 angående reformering av läkarutbildningen framlagt förslag, vilket biträtts av riksdagen, skall det årliga intaget av medicine studerande från och med läsåret 1955/56 ökas från 310 till 342, innebärande en ökning vid karolinska institutet med 6 till 118, vid universitetet i Uppsala med 16 till 80 och vid universitetet i Lund med 10 till 74.

Medicinska fakulteten i Lund, som under hand anmodats inkomma med uppgift om möjligheterna att ytterligare öka det årliga intaget av medicine studerande vid universitetet, har i skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 februari 1955 anmält, att det är möjligt att öka antalet studerande till 110 i de ämnen, som ingår i medicine kandidatexamen enligt den nya studieord-

ningen. Dessa ämnen är anatomi, histologi, allmän kemi, medicinsk kemi, medicinsk fysik, fysiologi, medicinsk statistik, medicinsk genetik och psykologi. Däremot har fakulteten icke funnit möjligt att för närvarande bedöma förutsättningarna för en utökning i Lund av antalet medicine studerande under det propedeutiska året (det tredje studieåret).

En årlig utbildning i Lund av 110 medicine studerande fram till medicine kandidatexamen beräknas medföra följande merkostnader:

Arliga kostnader

Anatomiska institutionen

Personal	Kronor	Kronor
1 förste assistent	12 000	
1 förste amanuens	6 000	
2 tredje amanuenser	4 008	
1 vaktmästare, tillika djurvårdare i Cg 10	<u>7 632</u>	29 640
Materiel m. m. (5 400—2 000, som nu utgå för djurvård från materielanslaget)		3 400

Histologiska institutionen

Personal	Kronor	Kronor
1 förste assistent	12 000	
1 mekaniker (arvode)	<u>5 000</u>	17 000
Materiel m. m.		5 400

Medicinsk-kemiska institutionen

Personal	Kronor	Kronor
2 biträdande lärare (å 13 800 kr.)	27 600	
2 förste amanuenser	12 000	
1 tredje amanuens	2 004	
1 laboratoriebiträde (11 lönegraden)	<u>7 968</u>	49 572
Materiel m. m.		16 500

Fysiologiska institutionen

Personal	Kronor	Kronor
1 biträdande lärare (docentkompetent)	19 860	
1 förste assistent	12 000	
1 andre assistent	10 008	
3 tredje amanuenser	6 012	
1 laboratoriebiträde (11 lönegraden)	<u>7 968</u>	55 848
Materiel m. m.		16 000

Medicinsk statistik

Ökat arvode åt lärare	200
-----------------------------	-----

Medicinsk genetik

Ökat arvode åt lärare	200
-----------------------------	-----

Engångsanslag

Anatomiska institutionen	15 000	
Histologiska institutionen	35 518	
Medicinsk-kemiska institutionen	47 000	
Fysiologiska institutionen	45 000	142 518

Sammanlagt beräknas sålunda de årliga merkostnaderna till 193 760 kronor, varav för avlönande av personal 152 460 kronor och för materiel m. m. 41 300 kronor, samt engångskostnaderna till 142 518 kronor.

Genom beslut den 3 december 1954 uppdrog Kungl. Maj:t åt generaldirektören och chefen för medicinalstyrelsen *A. Engel* och professorn vid universitetet i Uppsala *B. Rexed* att såsom sakkunniga företaga en resa till Schweiz under högst fjorton dagar för att undersöka möjligheterna att bereda ett begränsat antal sådana svenska studenter och med dem likställda, vilka uppfyllde behörighetsvillkoren för vinnande av inträde vid svensk medicinsk fakultet, grundläggande medicinsk utbildning vid ifrågakommande läroanstalter i Schweiz samt att med vederbörande schweiziska myndigheter och institutioner upptaga förhandlingar härom. Tillika anbefalldes de sakkunniga att skyndsamt och om möjligt före den 20 februari 1955 till ecklesiastikdepartementet inkomma med redogörelse för undersökningen, innefattande jämväl förslag till de åtgärder, som de sakkunniga funne undersökningen böra föranleda.

Med skrivelse den 22 februari 1955 inkommo *de sakkunniga* med utredning och förslag i ämnet.

Efter att ha lämnat en ingående redogörelse för läkarutbildningen i Schweiz och sina undersökningar på ort och ställe uttalar de sakkunniga, att de funnit förutsättningar föreliggande för att anordna en grundläggande läkarutbildning av svenska studerande vid vissa universitet i Schweiz. De sakkunniga anför härom sammanfattningsvis huvudsakligen följande.

Under hänvisning till den framlagda utredningen finner vi, att en grundläggande läkarutbildning av svenska studerande kan anordnas vid universiteten i Bern, Basel och Zürich. En sådan utbildning skulle omfatta ämnen anatomi, histologi, fysiologi och medicinsk kemi under den schweiziska studieplanens 3:e—5:e terminer, varjämte särskild undervisning i medicinsk statistik och genetik samt psykologi anordnas. Examen, likställd med medicine kandidatexamen, avlägges vid respektive schweiziska fakul-

teter, varefter den studerande återgår till studier i Sverige. Lämpligt och med hänsyn till fördelningen på schweiziska medicinska fakulteter möjligt är att sända 30 studerande årligen till sådana studier. De studerande, som alla bör börja studierna på hösten, kan första gången sändas till Schweiz redan hösten 1955. De studerande skall fylla fordringarna för intagning vid medicinsk fakultet i Sverige och bör med hänsyn till studentbetygets kvalitet ligga på samma nivå som de som antas till medicinska studier i Sverige. Kanslern för rikets universitet bör hänvisa studerande till utbildning i Schweiz. Under vissa förutsättningar skulle en utbildning av latinstudenter utan kompletteringsstudier kunna ske i Schweiz med början av deras studier redan under den schweiziska utbildningens första termin.

De sakkunniga finner det motiverat, att staten vid utbildning av medicine studerande i Schweiz ikläder sig de egentliga merkostnaderna jämfört med studier i Sverige. Endast härigenom kan man, anför de sakkunniga, förhindra, att utbildning därstädes skulle försiggå under ett ekonomiskt handikap, som ogynnsamt kunde påverka urvalet av de studerande. De sakkunniga föreslår därför, att årligen 30 statsstipendier å 4 400 kronor inrättas för ändamålet, därest ifrågavarande utbildning anses bära anordnas samt att dessa stipendier utlämnas i tre poster till de studerande förslagsvis med 1 500 kronor den 1 september första studieåret, 1 000 kronor nästföljande 1 mars och resten 1 900 kronor den därpå följande 1 oktober för det sista studieåret. Beträffande de sakkunnigas beräkning av de föreslagna statsstipendiernas storlek m. m. hänvisas till den å s. 11 och 12 i propositionen nr 142 lämnade redogörelsen.

Hela kostnaden för statsverket för utbildning av 30 studerande under två akademiska år i Schweiz blir enligt de sakkunnigas förslag ($30 \times 4\,400 =$) 132 000 kronor, varav 75 000 kronor skulle erfordras under det första året.

De sakkunniga har framhållit, att, om det visar sig möjligt att utbilda ett ökat antal medicine studerande vid svenska fakulteter, det för dem är självfallet, att en sådan utväg bör föredras.

Departementschefen har anfört följande.

För närvarande torde i vårt land finnas omkring 5 400 yrkesverksamma läkare. Detta antal kommer successivt att ökas på grund av den ökade intagning av medicine studerande, som skett sedan år 1948. Vidare har vid 1954 års riksdag beslut fattats dels om vissa åtgärder, som syftar till att förkorta studietiden, dels ock om en ytterligare ökning från och med nästa läsår av den årliga intagningen av medicine studerande. De av fjolårets riksdag sålunda beslutade åtgärderna påverkar emellertid tillgången på läkare först i början av 1960-talet. Enligt under hand från 1949 års arbetskraftsutredning erhållna uppgifter, vilka dock är av preliminär natur, beräknas läkarbehovet av utredningen år 1965 utgöra minst 8 400. Häremot skulle svara en tillgång av omkring 7 500 yrkesverksamma läkare, varför bristen då skulle uppgå till minst 900 läkare. Med hänsyn härtill finner jag

det påkallat, att ytterligare åtgärder nu vidtages för en ökad examination av läkare.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgått föreligger dels möjlighet att utöka antalet studerande i Lund med ej mindre än 36 per år i de ämnen, som ingår i medicine kandidatexamen enligt den nya studieordningen, dels ock att årligen ge ett 30-tal svenska studerande grundläggande läkarutbildning vid vissa universitet i Schweiz av en omfattning, motsvarande studierna för medicine kandidatexamen enligt sagda studieordning. Hur den fortsatta utbildningen, som även vid utnyttjande av sistnämnda möjlighet enligt de sakkunnigas mening måste ske i Sverige, lämpligen skall kunna ordnas, är dock ej ännu klarlagt. Till denna fråga återkommer jag i det följande. Av de angivna möjligheterna för ökad läkarutbildning synes mig Lunda-alternativet i första hand böra utnyttjas. Jag förordar därför — närmast som en provisorisk åtgärd i avvaktan på att möjligheter om några år kommer att föreligga att öka intagningen av medicine studerande vid universitetet i Göteborg från 70 till 120 per år — att det årliga intaget av medicine studerande vid universitetet i Lund ökas till 110 från och med nästa läsår.

Då det är angeläget att läkarbristen så snart som möjligt bringas att upphöra, finner jag det påkallat, att möjlighet beredes ytterligare ett 30-tal studerande att påbörja sin läkarutbildning under nästa läsår. Enligt vad jag under hand inhämtat torde det vara möjligt att utöka antalet studerande vid karolinska institutet — utöver vad tidigare beslutats — med åtminstone 20 per år i de ämnen, som ingår i medicine kandidatexamen enligt den nya studieordningen, under förutsättning att ökade personella och materiella resurser ställes till förfogande för ändamålet. Jag har för avsikt att låta undersöka, om intagningen vid institutet kan ökas därutöver, om det är möjligt att ytterligare något öka intagningen vid universitetet i Uppsala och om man redan nu kan vidtaga någon ökning av intagningen vid universitetet i Göteborg, i syfte att vid dessa läroanstalter ernå en ökad sammanlagd intagning — utöver tidigare beslutad — av omkring 30 medicine studerande från och med nästa läsår. Skulle det visa sig, att möjligheterna begränsar sig till en ökad intagning av endast omkring 20, torde man jämväl böra bereda högst tio svenska studerande tillfälle att nästa läsår påbörja grundläggande läkarutbildning i Schweiz i enlighet med föreliggande förslag. Mot storleken av de för ändamålet föreslagna statsstipendierna eller mot den föreslagna uppdelningen av stipendierna på de två studieåren i Schweiz har jag icke funnit anledning till erinran.

Hur den fortsatta utbildningen efter medicine kandidatexamen skall kunna ordnas vid den förordade ökade läkarutbildningen utgör ett ej så lättlost problem. Jag utgår emellertid från att det på ett eller annat sätt skall kunna lösas till höstterminen 1957, då det ökade medicinarintaget första gången kräver större platstillgång för utbildningen efter medicine kandidatexamen. Jag vill i detta sammanhang erinra om att riksdagen i skrivelse den 14 december 1954, nr 395, anhållit om en skyndsam och förut-sättningslös utredning rörande inrättande av en för den kliniska utbildningen avsedd, till Norrland förlagd medicinsk läroanstalt. Jag har för avsikt att inom en nära framtid utverka tillstånd att tillkalla sakkunniga för att verkställa den av riksdagen begärda utredningen. I de sakkunnigas uppgift bör även ingå att utreda frågan om fortsatt utbildning efter medicine kandidatexamen av det ökade antal studerande, som enligt vad jag nyss föreslagit skall påbörja sina medicinska studier nästa läsår.

En utbildning i Lund av 110 medicine studerande per år fram till medicine kandidatexamen har, såsom av den lämnade redogörelsen närmare framgått, beräknats medföra årliga merkostnader av i runt tal 193 800 kronor, varav 152 500 kronor för avlönande av personal och 41 300 kronor för materiel m. m., samt engångskostnader, huvudsakligen avseende anskaffning av instrument och apparater samt undervisningsmateriel, å i runt tal 142 500 kronor. Mot det beräknade ökade personalbehovet har jag icke funnit anledning till erinran. I lönekostnaderna torde böra inräknas en höjning med 450 kronor av arvudet till läraren i psykologi. Vidare bör medelsbehovet för avlönande av två biträdande lärare vid medicinsk-kemiska institutionen enligt nu gällande arvodesgrunder beräknas till 30 480 kronor i stället för i kostnadsberäkningen upptagna 27 600 kronor. Beräkningen av medelsbehovet för materiel m. m. anser jag mig böra godtaga. Jag tillstyrker likaså de föreslagna engångsanslagen.

En ökad utbildning vid karolinska institutet av ytterligare 20 studerande per år fram till medicine kandidatexamen kan enligt vad jag under hand inhämtat beräknas medföra årliga merkostnader av i runt tal 104 000 kronor, varav 68 000 kronor för avlönande av personal och 36 000 kronor för materiel m. m., samt engångskostnader, huvudsakligen avseende anskaffning av instrument och apparater, å 40 000 kronor.

Under nästa budgetår berörs endast ämnena anatomi, histologi, medicinsk statistik och medicinsk genetik av den ökade intagningen. Medelsbehovet under sagda budgetår för den ökade intagningen vid universitetet i Lund beräknar jag till 107 000 kronor, varav 47 700 kronor avser avlöningskostnader, 8 800 kronor löpande utgifter för materiel m. m. och 50 500 kronor engångsanslag. Härvid har jag räknat med att under universitetets i Lund anslag till materiel m. m. nu beräknade medel till avlönande av djurvårdare vid anatomiska institutionen vid bifall till förslaget om anställande av en vaktmästare vid sagda institution skall tillgodoföras institutionens anslagsmedel till materiel. Medelsbehovet under samma budgetår för en intagning av ytterligare 20 medicine studerande vid karolinska institutet uppskattar jag till 48 000 kronor. Härutöver bör medel beräknas för utbildning av ytterligare tio studerande. Sker utbildningen i Schweiz uppgår medelsbehovet till 25 000 kronor, vilket belopp jämväl torde rymma kostnaderna, om utbildningen sker i Sverige. Då anslag till uppehållande av verksamheten vid de medicinska lärosätena redan äskats i årets statsverksproposition, synes det mig lämpligt, att ett särskilt förslagsanslag äskas för ifrågavarande ändamål under rubriken Ökad utbildning av läkare. Anslaget torde böra uppföras med 180 000 kronor. Lönekostnaderna torde emellertid lämpligen böra få bestridas från vederbörliga, förslagsvis betecknade anslagsposter i ifrågakommande lärosätens avlöningsanslag. Om så sker bör det förordade anslaget endast få tas i anspråk enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande för bestridande av löpande utgifter för materiel m. m. och av den ökade läkarutbildningen föranledda engångskostnader samt för eventuella statsstipendier.

I *motionen II: 310* har anförts bland annat följande.

Tanken på en ny fullständig medicinsk högskola har förts ur diskussionen åtminstone tills vidare. Vid sådant förhållande är det angeläget att åter pröva resurserna för en ökad intagning vid de nuvarande högskolorna. Vid karolinska institutet, som redan har den största intagningen, torde finnas

möjligheter att med en relativt liten utökning av lärartjänsterna samt någon nyanställning även av annan personal och erforderliga anslag till förbrukningsmaterial kunna dubblera kurserna för medicine studerande fram till med. kand.-examen.

Då det gäller en så viktig kulturell och social angelägenhet som att tillgodose vårt läkarbehov, bör främst alla möjligheter att vinna snabba resultat tillvaratagas vid våra egna utbildningsanstalter.

I *motionen II: 584* — så vitt här är i fråga — har anförts bland annat följande.

Enligt vad som anföres i proposition nr 142 har 1949 års arbetskraftsutredning under hand lämnat preliminära uppgifter som visar att läkarbehovet år 1965 utgör minst 8 400. Med nuvarande utbildningsmöjligheter skulle endast omkring 7 500 yrkesverksamma läkare vara tillgängliga vid den tidpunkten, varför bristen skulle uppgå till minst 900 läkare. I propositionen diskuteras olika möjligheter att åstadkomma en ökad examination av läkare. Departementschefen stannar inför följande förslag. Utbildningen i Lund ökas med 36 medicine studerande per år, vid karolinska institutet med 20. Dessutom föreslås ytterligare utbildning av 10 studerande, antingen i Schweiz eller Sverige. Den totala ökningen av antalet medicine studerande skulle därmed bli 66. Denna ökning av antalet studerande kan icke väntas täcka den ovan redovisade bristen. Departementschefen räknar därför bland annat med att »om några år» kunna öka intagningen vid universitetet i Göteborg med 50 medicine studerande. Denna senare ökade intagning torde knappast kunna resultera i ett ökat antal läkare förrän under senare delen av 1960-talet. Man får också räkna med att inte alla som påbörjar sina medicinska studier avslutar dem. Avbrott sker av olika anledningar. Bland annat sker en viss övergång till tandläkarbanan. Nettotillskottet yrkesverksamma läkare blir därför inte så stort som intagnings-siffrorna kunde ge vid handen.

Departementschefen har inte upptagit förslaget att låta 30 medicine studerande erhålla grundläggande utbildning vid vissa universitet i Schweiz. Mot bakgrunden av prognosen om läkarbristen synes det inte försvarligt att avstå från denna möjlighet till utbildning i Schweiz. Kostnaderna anges av departementschefen vara ungefär desamma som för utbildningen i Sverige. Vi föreslår därför att riksdagen, oavsett om möjligheter finnes att placera ytterligare 10 medicine studerande i Sverige, beslutar anslå medel för utbildning av 30 svenska medicine studerande i Schweiz.

Utskottet. Departementschefen har angivit antalet för närvarande yrkesverksamma läkare till 5 400. Den årliga intagningen av studerande vid de medicinska lärosätena har sedan år 1948 successivt ökat och har senast uppgått till ett antal av 310 per år. Härigenom kommer antalet yrkesverksamma läkare även successivt att öka. Vid 1954 års riksdag fattades beslut dels om vissa åtgärder till förkortande av studietiden, dels ock om en ytterligare ökning från och med läsåret 1955/56 av den årliga intagningen

av medicine studerande med sammanlagt 32 till 342 (därav 80 i Uppsala, 74 i Lund, 70 i Göteborg och 118 i Stockholm). Dessa åtgärder påverka emellertid tillgången på läkare först i början av 1960-talet. Enligt av 1949 års arbetskraftsutredning lämnade uppgifter av preliminär natur beräknas läkarbehovet år 1965 utgöra minst 8 400. Häremot skulle svara en tillgång av omkring 7 500 yrkesverksamma läkare, varför bristen då skulle uppgå till minst 900 läkare.

På grund härav har departementschefen funnit det påkallat, att ytterligare åtgärder nu vidtagas för en ökning av examinationen av läkare. Departementschefens förslag innebär dels att antalet medicine studerande vid Lunds universitet och karolinska institutet ökas med respektive 36 och 20 per år i de ämnen som ingå i medicine kandidatexamen enligt den nya studieordningen, dels ock att härutöver 10 studerande påbörja sin läkarutbildning under nästa läsår antingen vid karolinska institutet, universitetet i Uppsala eller universitetet i Göteborg eller också i Schweiz. Departementschefens förslag innebär alltså att 408 studerande skola påbörja sina medicinska studier nästa läsår.

Till frågan huru den fortsatta utbildningen efter medicine kandidatexamen vid den av departementschefen ökade läkarutbildningen skall kunna ordnas under det propedeutiska året och den efterföljande kliniska utbildningstiden har departementschefen icke nu tagit ställning. Departementschefen har framhållit, att detta utgjorde ett icke lättlost problem, men utgått från att det på ett eller annat sätt skulle kunna lösas till höstterminen 1957, då det ökade medicinarintaget första gången krävde större plats-tillgång för utbildning efter medicine kandidatexamen.

Jämlikt bemyndigande av Kungl. Maj:t den 31 mars 1955 har chefen för ecklesiastikdepartementet tillkallat särskilda sakkunniga för verkställande av utredning och avgivande av förslag rörande utökning av antalet propedeutiska och kliniska utbildningsplatser för medicinare. I direktiven för utredningen har departementschefen framhållit, att de sakkunniga borde i första hand utreda frågan om åtgärder för att bereda ytterligare ett 60-tal medicine studerande — utom vad som tidigare planerats — tillgång till utbildning under det propedeutiska året. Med hänsyn till att undervisning i farmakologi ägde rum under sagda år och då farmakologiska institutioner endast funnes i Uppsala, Stockholm, Göteborg och Lund, syntes det erforderligt att tillgodose behovet av ytterligare propedeutplatser genom ökning av kapaciteten vid nuvarande medicinska lärosäten. Vad den kliniska utbildningen beträffar borde de sakkunniga utreda, huru det ökade behovet av kliniska utbildningsplatser lämpligen borde tillgodoses. Frågan om inrättande av en för den kliniska utbildningen avsedd till Norrland förlagd medicinsk läroanstalt, borde därvid komma under närmare bedömande. De sakkunniga borde även uppmärksamma frågan om det fram-

tida läkarbehovet och den på längre sikt erforderliga utexaminationen av läkare.

Utskottet är ense med departementschefen om angelägenheten av att läkarbristen så snart som möjligt bringas att upphöra. Ur synpunkten härav har utskottet funnit sig böra ansluta sig till det av departementschefen framlagda förslaget. Utskottet är medvetet om att vissa svårigheter för närvarande föreligga med avseende å de problem, som röra utbildningen under det propedeutiska året och den därefter följande kliniska utbildningen. Utskottet förutsätter emellertid att Kungl. Maj:t vidtager alla de åtgärder för tillgodoseende av personalbehov, tillräckliga material- och utrustningsanslag, tillgång till lokaler m. m., som visa sig nödvändiga och möjliga för eliminerande av dessa svårigheter. Utskottet vill särskilt understryka angelägenheten av att utbildningstiden för de studerande icke fördröjes genom väntetider till olika kurser och eventuella kollisioner i undervisningen mellan studerande, som bedriva sina studier enligt den gamla och den nya studieordningen, vilka faktorer kunna medföra att syftet med det ökade medicinarintaget äventyras.

Utskottet vill jämväl framhålla vikten av att prognoser fortlöpande uppgöras för bedömning av den vid olika tidpunkter erforderliga utbildningskapaciteten på detta område, varigenom man kan successivt anpassa intagningen av medicine studerande efter det beräknade läkarbehovet.

Då de av departementschefen gjorda kostnadsberäkningarna icke givit utskottet anledning till erinran, tillstyrker utskottet anvisande för nästa budgetår av det för ifrågavarande ändamål av Kungl. Maj:t äskade anslaget.

Utskottet har icke funnit sig böra biträda det i motionen II: 584 framställda yrkandet. Vad i motionen II: 310 hemställts har blivit tillgodosett genom vad Kungl. Maj:t i förevarande ärende föreslagit, varför motionen icke torde böra till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

1) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 584 — såvitt här är i fråga — till *Ökad utbildning av läkare* för budgetåret 1955/56 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 180 000 kronor;

2) att motionen II: 310 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 maj 1955

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 135.

Reservation

av herrar *Ohlon, Axel Andersson, Arrhén, Skoglund* i Doverstorp, *Svensson* i Ljungskile, *Widén, Cassel* och fröken *Vinge*, vilka ansett att det stycke i utskottets yttrande på s. 20, som börjar med »Utskottet är» och slutar med »medicinarintaget äventyras», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet är ense med departementschefen om angelägenheten av att läkarbristen så snart som möjligt bringas att upphöra och har i och för sig icke funnit anledning till erinran mot den av departementschefen föreslagna ytterligare ökningen av det årliga intaget av medicine studerande. Emellertid föreligga — såsom departementschefen framhållit — vissa svårigheter med avseende å de problem, som röra utbildningen under det propedeutiska året och den därefter följande kliniska utbildningen. Dessa problem äro för närvarande föremål för utredning genom de för ändamålet tillkallade sakkunniga. Enligt utskottets mening bjuder försiktigheten att en viss smidighet tillämpas vid bestämmandet av intagningsantalet i avvaktn på att resultatet av de sakkunnigas utredning i första hand i vad avser det propedeutiska året föreligger och vederbörande myndigheter samt Kungl. Maj:t beretts tillfälle att närmare pröva förutsättningarna för det ökade intagets genomförande. Detta synes särskilt angeläget med hänsyn till vikten av att den beslutade nya studieordningen med integration i undervisningen och med avsedd förkortning av studietiden kan upprätthållas. Skulle utbildningstiden för de studerande fördröjas genom väntetider till olika kurser och eventuella kollisioner i undervisningen uppstå mellan studerande, som bedriva sina studier enligt den gamla och den nya studieordningen, kommer syftet med det ökade medicinarintaget att äventyras.

På grund av de osäkerhetsmoment, som för närvarande föreligga i ovan nämnda avseenden, anser utskottet att det bör vara Kungl. Maj:t obetaget att, i främsta rummet instundande höst, anpassa intaget av medicine studerande efter föreliggande möjligheter att i fortsättningen bereda dem en störningsfri utbildning. Utskottet förutsätter dock, att Kungl. Maj:t vidtager alla de åtgärder för tillgodoseende av personalbehov, tillräckliga material- och utrustningsanslag, tillgång till lokaler m. m., som visa sig nödvändiga och möjliga för eliminerande av de svårigheter, som uppenbarligen nu föreligga för det av departementschefen angivna programmets realiserande.»